

STRESS

OXY HÓA

Báo cáo viên: Nguyễn Thị Nguyệt Minh
Nguyễn Huỳnh Kim Tú

Giáo viên hướng dẫn: thầy Trình Mai Duy Lưu
– bộ môn Sinh Hóa

Tháng 10/2015

Đặt vấn đề

Hình 1: Các thực phẩm bổ sung vitamin

Đặt vấn đề

Hình 2.1: Các bài báo khoa học

Đặt vấn đề

Thứ tư, 30/10/2013 | 09:30 GMT+7

Chất chống oxy hóa, hàng rào bảo vệ cơ thể từ rau quả

Chất chống oxy hóa có trong nhiều loại rau quả giúp chống lão hóa, tăng cường miễn dịch, ngăn chặn bệnh tim mạch và những tổn thương ở mắt...

• Lợi ích của nước mía / 10 thực phẩm giúp tăng tuổi thọ

Chất chống oxy hóa được tìm thấy trong rau quả, đặc biệt là những loại có màu sắc như bông cải xanh, củ cải đường, ớt chuông đỏ, hành tây, ngô, cà tím... và những trái cây như mận, dâu đen, quả mâm xôi, cam, nho đỏ và anh đào. Chúng mang lại nhiều lợi ích cho sức khỏe, giúp chống lại các gốc tự do trong cơ thể, chống lại các tế bào gây hại và vật liệu di truyền.

Dưới đây là những lợi ích sức khỏe của các chất chống oxy hóa, theo *Mag For Woman*:

1. Giúp ngăn chặn bệnh tim mạch

Trà xanh và cà phê giàu chất chống oxy hóa và có thể được dùng vào bữa ăn sáng của bạn. Một bữa ăn sáng lành mạnh chứa hàm lượng chất chống

Xem nhiều nhất

7 lý do khiến bạn bị béo bụng

10 căn bệnh thời đại do thiếu ngủ 42

7 cảnh báo sức khỏe không nên xấu hổ bỏ qua

Đế 3 tuổi suýt chết vì bị chó nhà cắn 04

Nửa gương mặt gây sốc sau khi tẩy trang của cô gái 20

 Du học
Mô hình đào tạo tốt nhất

THÁNG TƯ VẤN DU HỌC

từ 12.00 đến ngày 30.08.2015

Tham gia tháng tư vấn du học cùng những chuyên viên giàu kinh nghiệm của IDP để được:

- Tư vấn chuyên sâu về thông tin du học các nước
- Hỗ trợ làm hồ sơ nhập học và thủ tục visa
- Hỗ trợ sửa thư xin học khi nộp hồ sơ các nước Mỹ, Anh, Canada
- Tư vấn học bổng **BÁN PHẦN**
- Nhiều hỗ trợ từ các trường* & quà tặng từ IDP

*Áp dụng có điều kiện

Đồng hồ camera Hongkong Electronics D8/
Hàng chính hãng

399.000đ

www.lazada.vn

Hình 2.2: Các tạp chí khoa học

TRANG CHỦ

MẸ VÀ BÉ

THỜI SỰ

TÌNH YÊU VÀ GIỚI TÍNH

QUỐC TẾ

Y HỌC - CỔ TRUYỀN

ĐƯỢC SĨ TƯ VẤN

DIỄN ĐÀN

BẠN CẦN BIẾT

VIDEO

Smartphone 4G 64bit đã...

5.500k 8-900k
kingzone.vn

Áo sơ mi nam caro Cezano

360k 450k
nemo.vn

Nhẫn đôi cánh Angle

679k
nemo.vn

6 lợi ích tuyệt vời của yoga đối với tim mạch

Ảnh: Báo động nạn mỹ phẩm giả các thương hiệu nổi tiếng

Những loại nước uống tốt nhất cho phụ nữ

Trang chủ

Làm đẹp

Cập nhật 08:00 ngày 22/04/2015

Khách mời:

PGS.TS Phạm Mạnh Hùng Trưởng đơn vị tim mạch can thiệp, viện tim mạch Việt Nam Tổng thư ký Hội Tim Mạch Việt Nam.

Tư vấn truyền hình trực tiếp

Bí quyết để chống quá trình lão hóa

NGÀY 22 THÁNG 4, 2015 | 08:00

Gửi

Thích

Chia sẻ

04 người thích nội dung này. Đây là người đầu tiên trong số bạn bè của bạn.

SKDS - Sự lão hóa là quy luật tự nhiên nhưng bạn nên nhận biết để can thiệp hành vi nhằm "từ giả" nó muộn hơn bình thường.

Sự lão hóa là quy luật tự nhiên nhưng bạn nên nhận biết để can thiệp hành vi nhằm "từ giả" nó muộn hơn bình thường. Nhân dịp Giáo sư, Bác sĩ Gary Small có mặt tại Việt Nam trong khuôn khổ "Hành trình Sức khỏe Châu Á - Thái Bình Dương" lần thứ ba, chúng tôi trích đăng bài viết của GS để làm

ĐỌC NHIỀU NHẤT

Tổng biên tập: TTUT.BS.Trần Sĩ Tuấn

MUACHUNG **TỎI ĐEN**
chống oxy hóa, điều hòa sinh lý
Xuất xứ: Hàn Quốc
430.000đ | **335.000đ**
MUA NGAY

VIETNAM2015
5/6 - 7/6/2015
Trung tâm Triển lãm & Hội chợ Tân Bình-TBCE
446 Hoàng Văn Thụ, Q.4, Q. Tân Bình, TP. HCM

THANH ĐƯỜNG AN
Đột phá mới hỗ trợ điều trị tiểu đường

- Hỗ trợ hạ và ổn định đường huyết
- Phòng ngừa biến chứng
- Không tác dụng phụ

Tư vấn
0967.790.146
0917.010.046
0902.214.146

*Sản phẩm này không phải là thuốc và không có tác dụng thay thế thuốc chữa bệnh

Y tế Việt Nam
40.000 người thích Y tế Việt Nam.

Hình 2.3: Các tạp chí khoa học

NỘI DUNG CHÍNH

I. MỘT SỐ KHÁI NIỆM CƠ BẢN

II. STRESS OXI HÓA

III. CHẤT CHỐNG OXY HÓA (ANTIOXIDANT)

IV. LỐI SỐNG

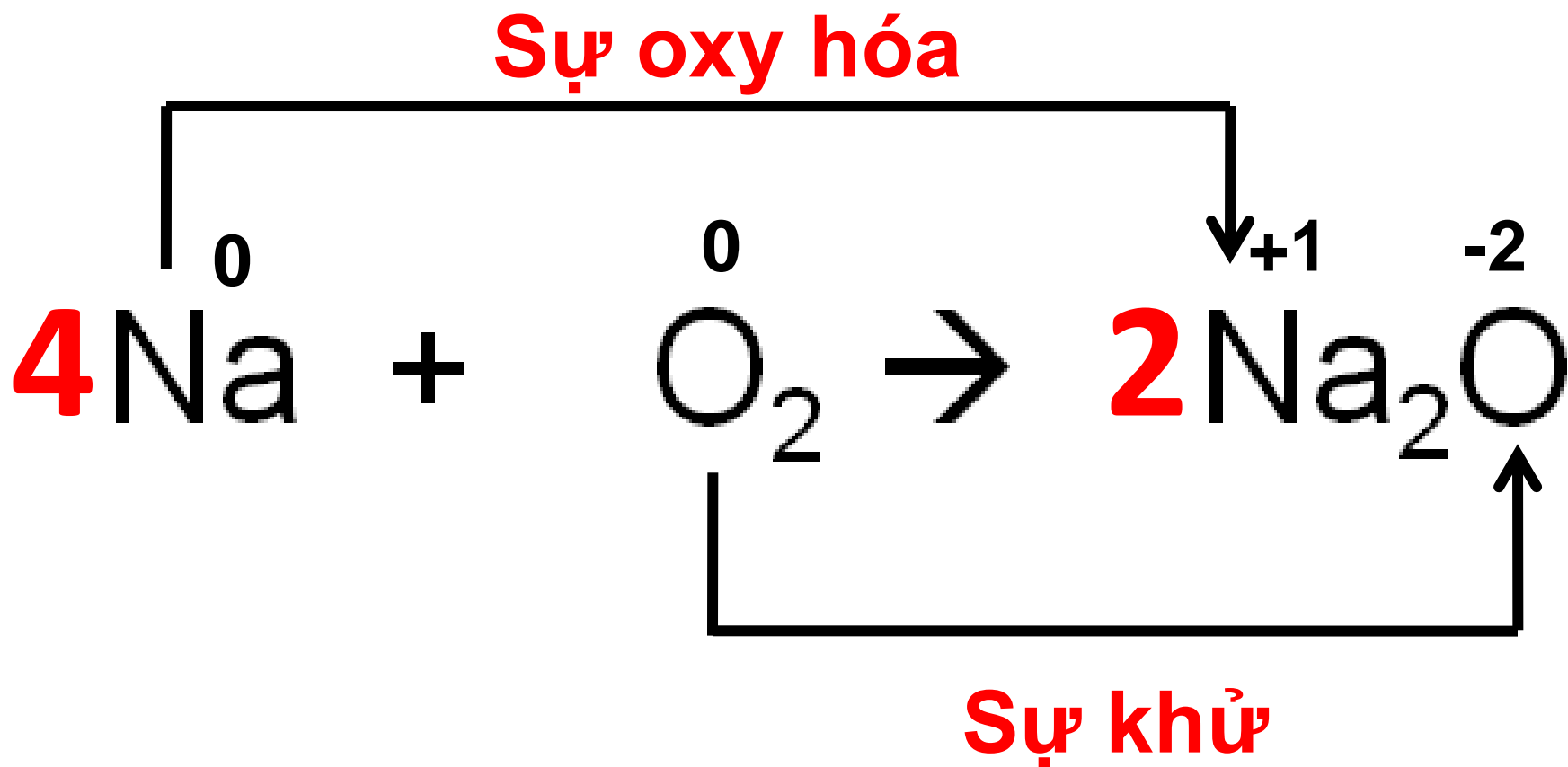
V. TỔNG KẾT

I. MỘT SỐ KHÁI NIỆM CƠ BẢN

Chất khử (nhân tố khử)?

Chất oxy hóa (nhân tố oxy hóa) ?

Sự oxy hóa – Sự khử?

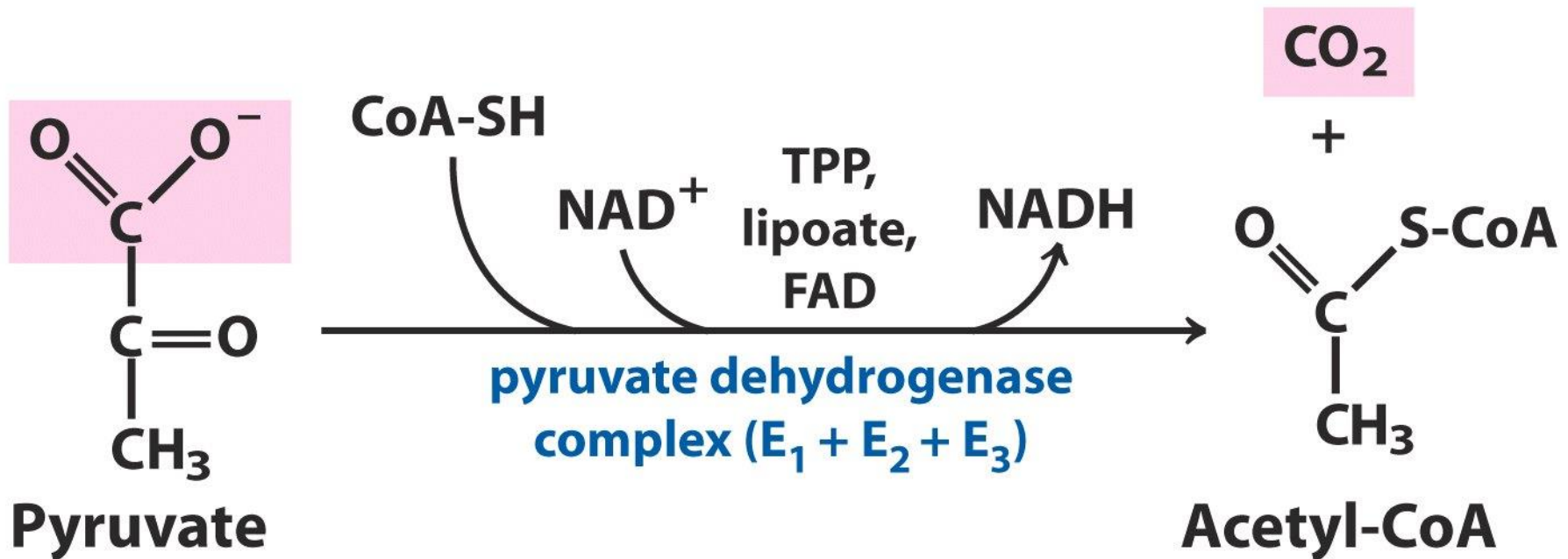

Hình 3: Phản ứng oxy hóa khử

Phản ứng oxy hóa khử trong sinh học?

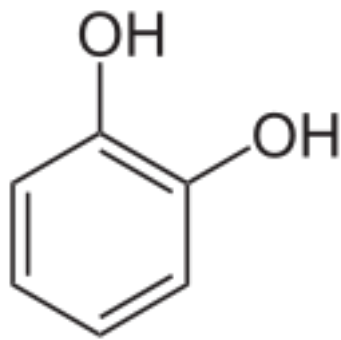
- Nhường và nhận H^+ và Oxy

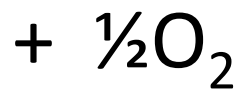
$$\Delta G'^{\circ} = -33.4 \text{ kJ/mol}$$

Hình 4: Phản ứng oxy hóa Pyruvate thành Acetyl-CoA (hô hấp tế bào)

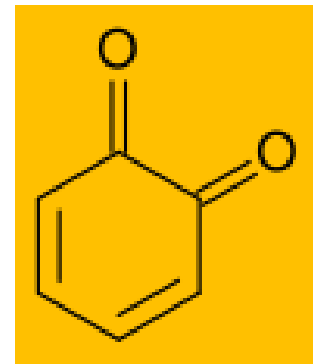
Phản ứng oxy hóa khử trong sinh học?

Catechol
Colorless

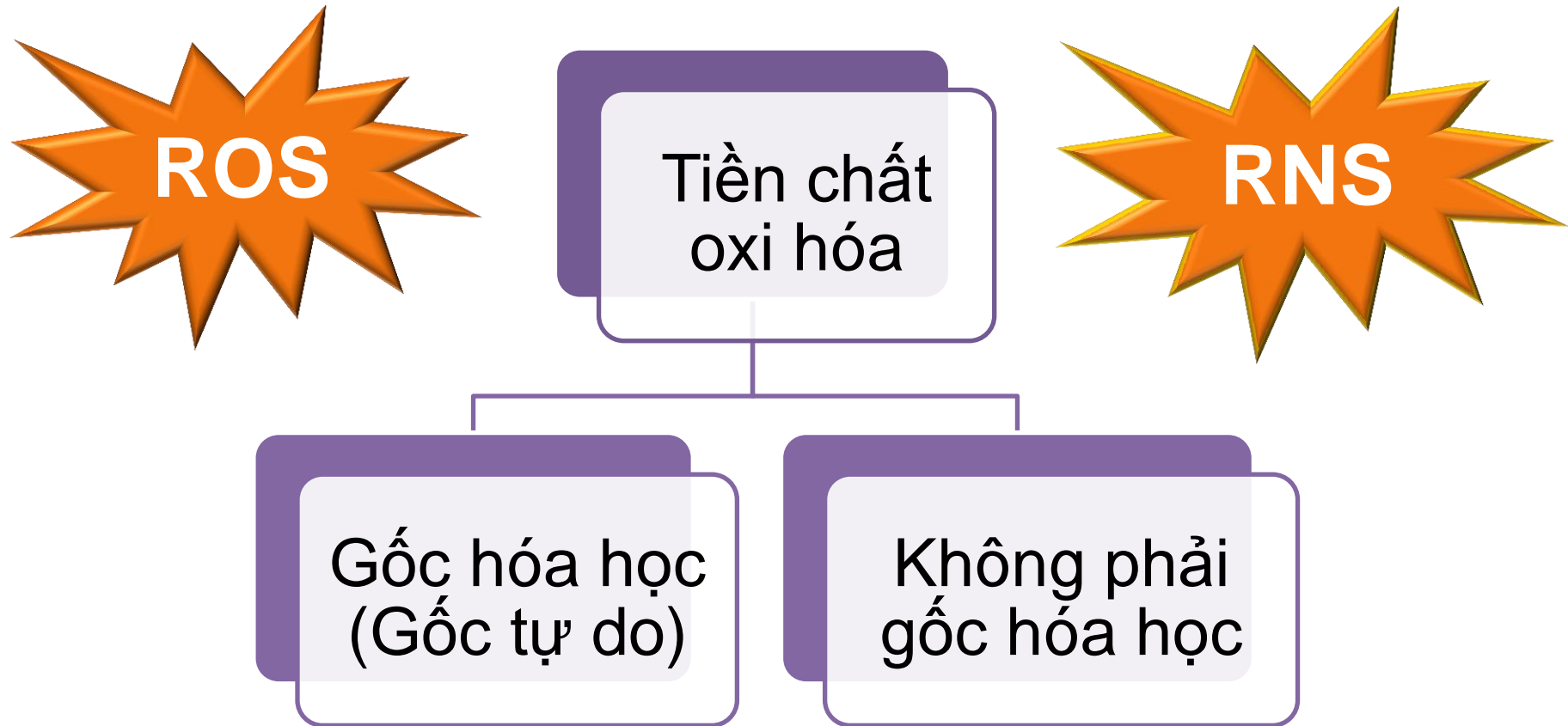
Phenol
Oxidase
→

Benzoquinone
Yellow-Brown

Tiền chất oxi hóa (pro-oxidant)?

ROS (Reactive Oxygen Species)

Hợp chất mang oxy hoạt động

Gốc tự do

- superoxide, $O_2^{\cdot -}$
- Gốc hydroxyl $OH^{\cdot}$
- peroxy, $ROO^{\cdot}$
- alkoxyl, $RO^{\cdot}$
- hydroperoxyl, $HO_2^{\cdot}$

Không phải gốc tự do

- hydrogen peroxide, H_2O_2
- Acid hypochloro, $HClO$
- ozone, O_3
- Oxy nguyên tử, $^1O_2$

RNS (Reactive Nitrogen Species)

Hợp chất mang nitơ hoạt động

Gốc tự do

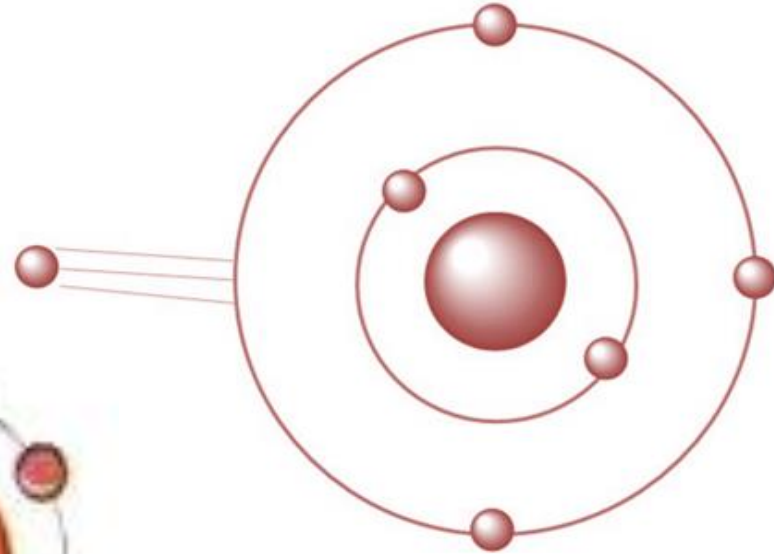
- nitrogen(II) oxide, $\text{NO} \cdot$
- nitrogen(IV) oxide, $\text{NO}_2 \cdot$

Không phải gốc tự do

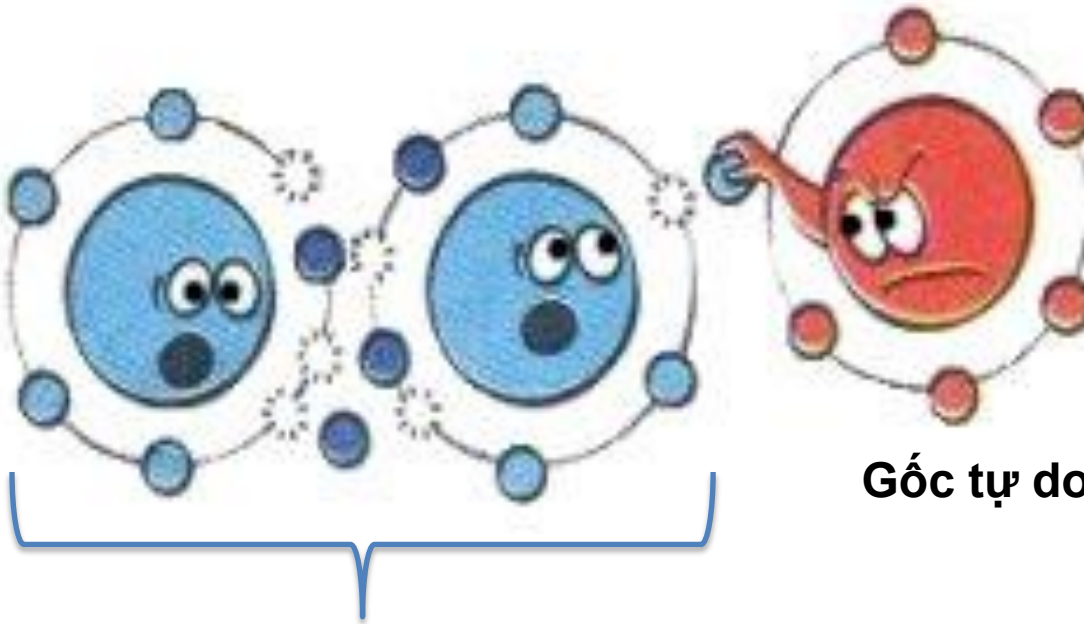
- nitrosyl, NO^+
- nitrous acid, HONO
- nitrogen(III) oxide, N_2O_3
- peroxyxynitrite, ONOO^-
- alkylperoxyxynitrite, ROONO

Gốc tự do (Free radical)?

- Là một gốc hóa học
- Là một dạng tồn tại của phân tử, trong đó chứa một hoặc nhiều electron không bắt cặp.

Hình 5: Gốc tự do

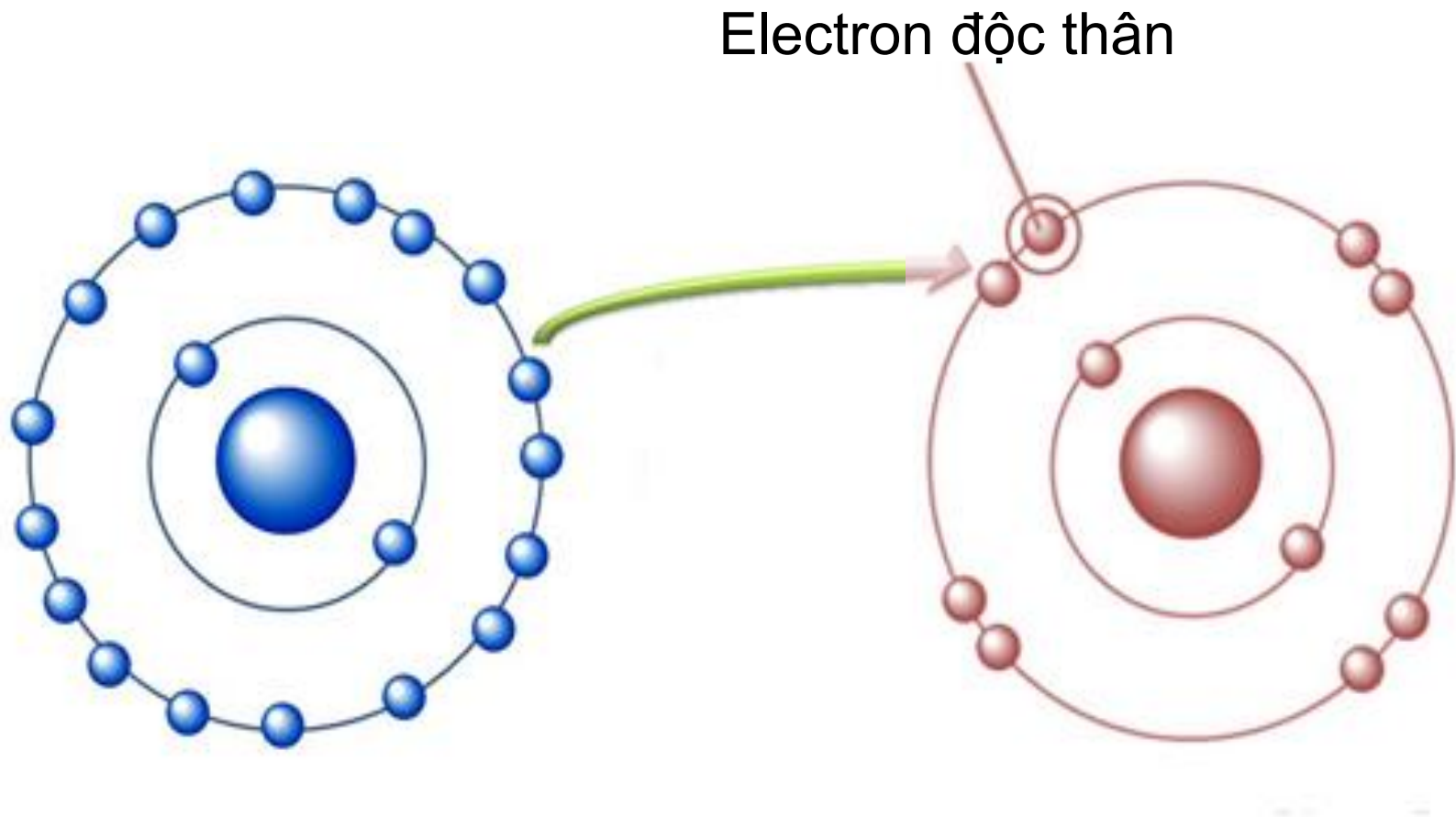

Phân tử

Gốc tự do

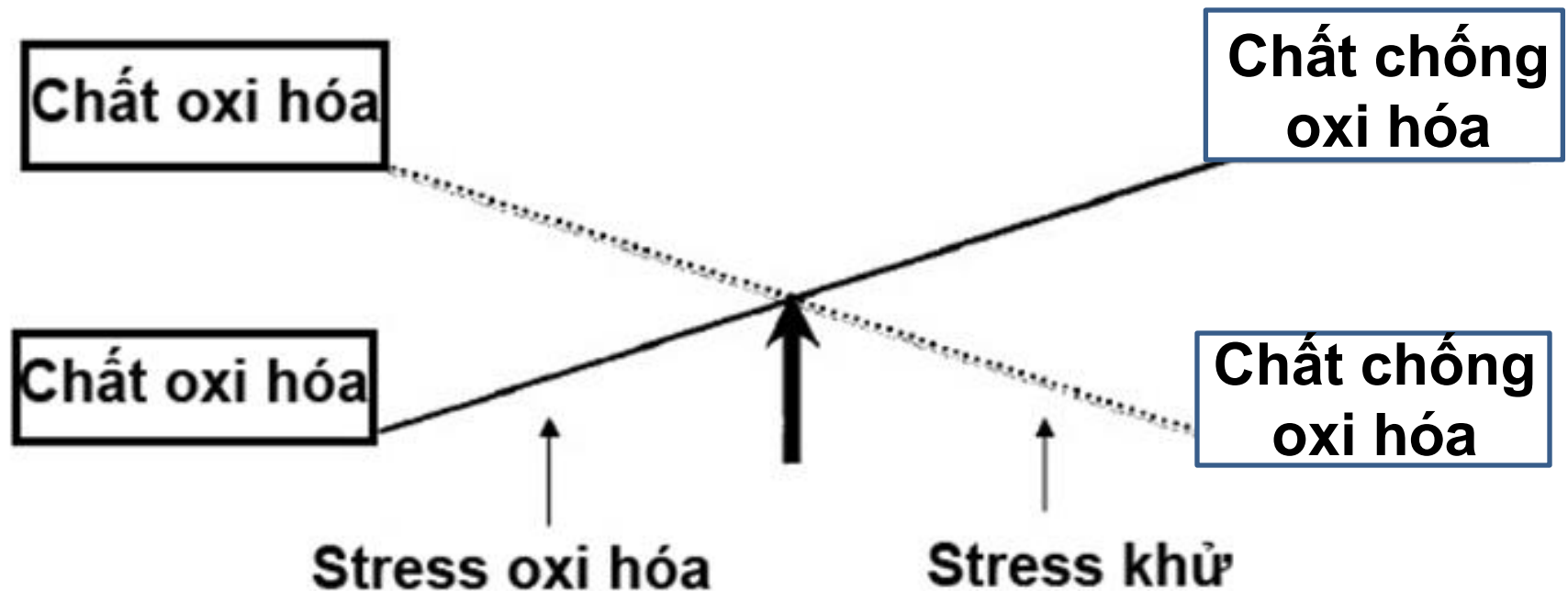
Hình 6: Đặc điểm gốc tự do

Chất chống oxi hóa (Antioxidant)

Hình 7: Chất chống oxi hóa

Stress oxy hóa (Oxidative Stress) ?

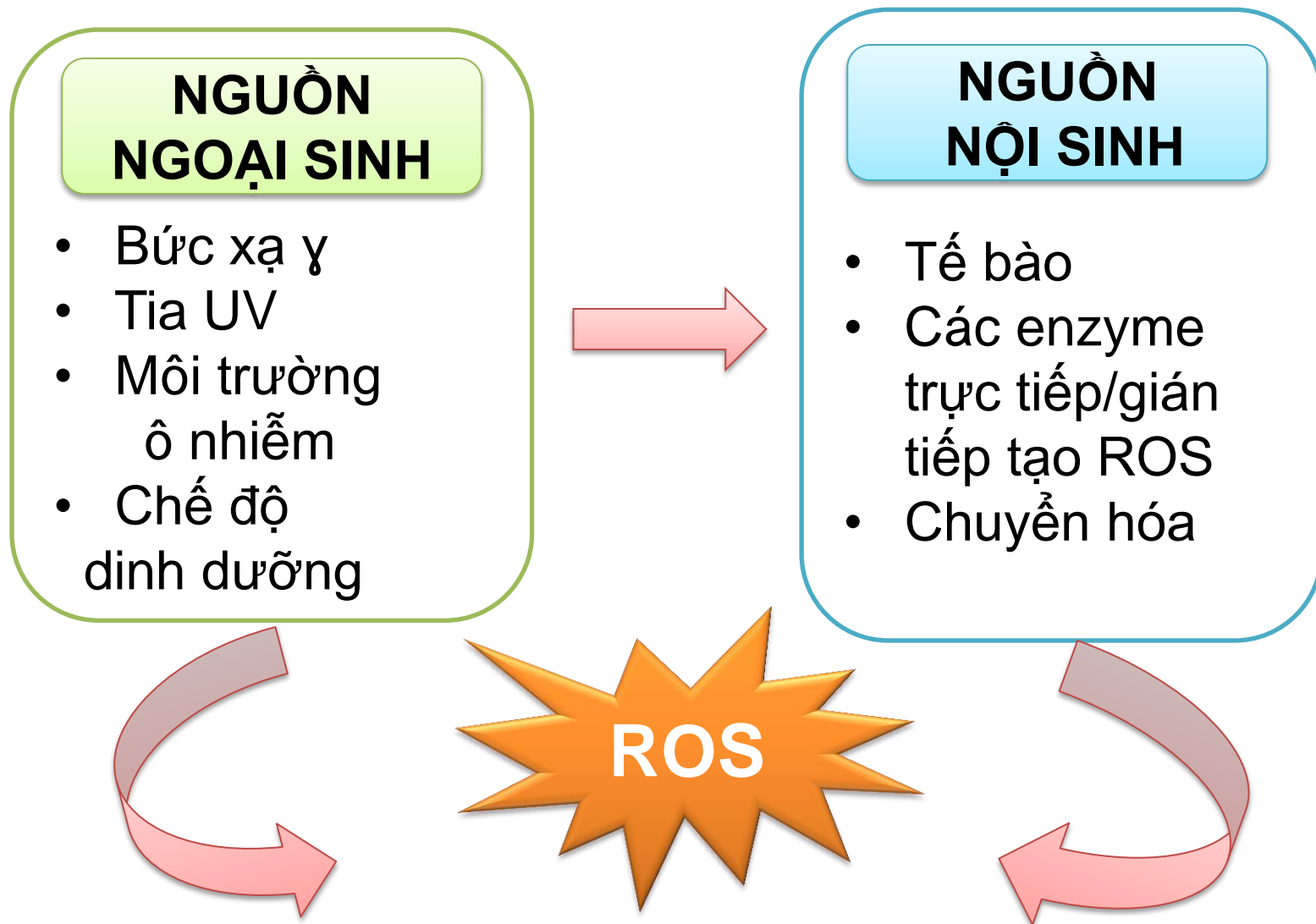
Hình 8: Sự cân bằng giữa chất oxy hóa và chất khử

- **Stress oxy hóa** là tình trạng các chất oxy hóa khi chúng chiếm ưu thế so với các chất chống oxy hóa bảo vệ của cơ thể.

II. STRESS OXI HÓA (Oxidative Stress)

Nguồn gốc của gốc tự do

Hình 10: Nguồn gốc của gốc tự do

Nguồn gốc của gốc tự do

1. Ngoại sinh

- Môi trường sống ô nhiễm:

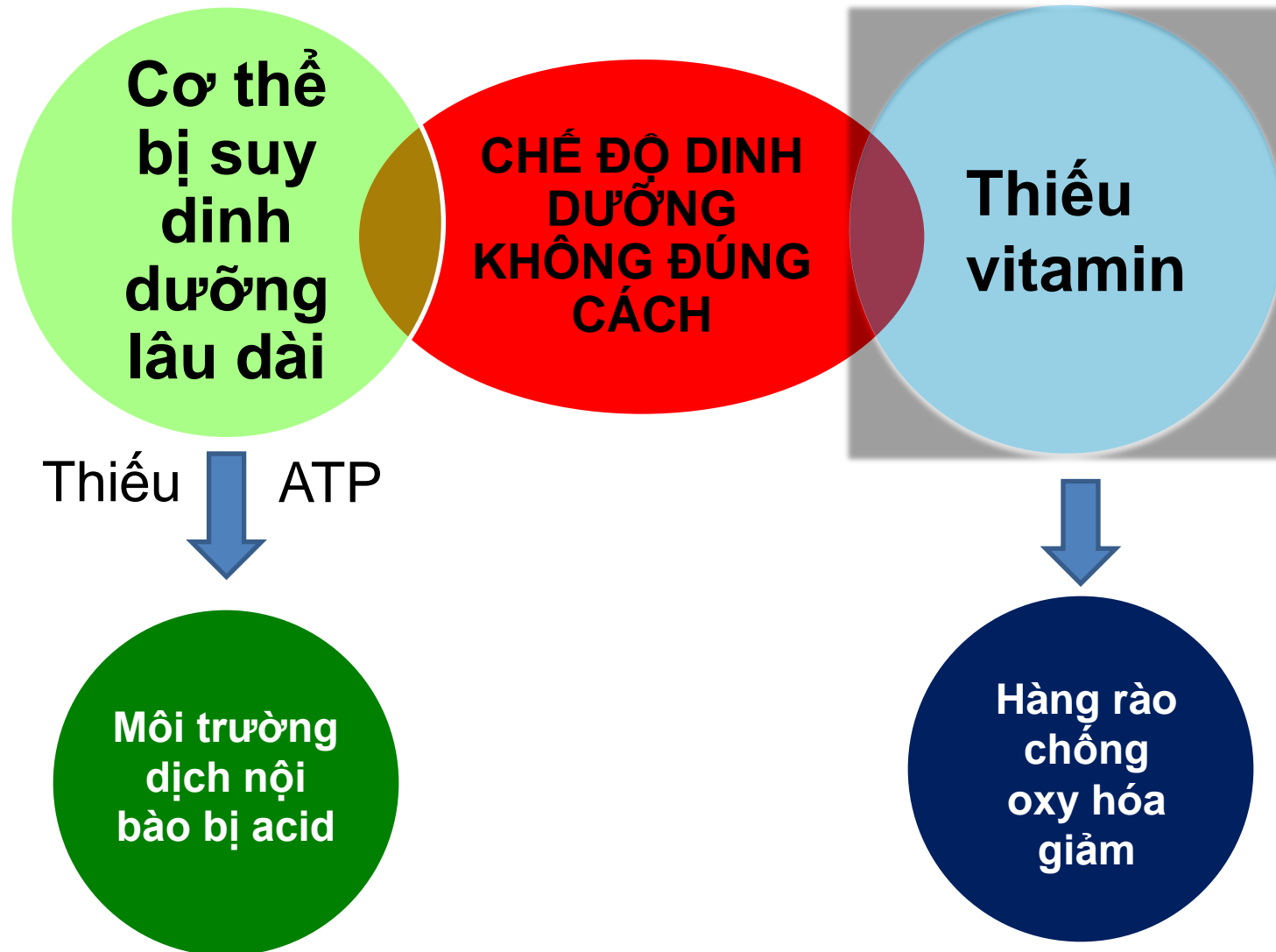

Ví dụ:

$\text{CCl}_4 \rightarrow$ tổn thương gan $\rightarrow \text{CCl}_3\cdot$: là 1 gốc tự do rất độc hại.

Nguồn gốc của gốc tự do

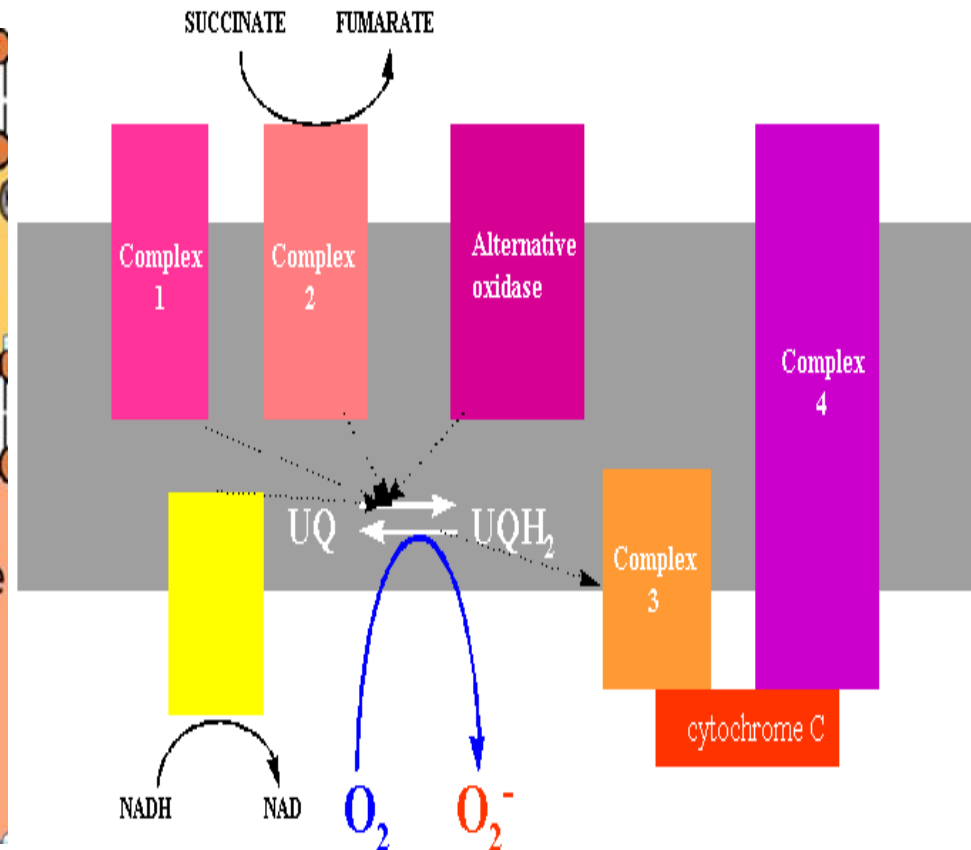
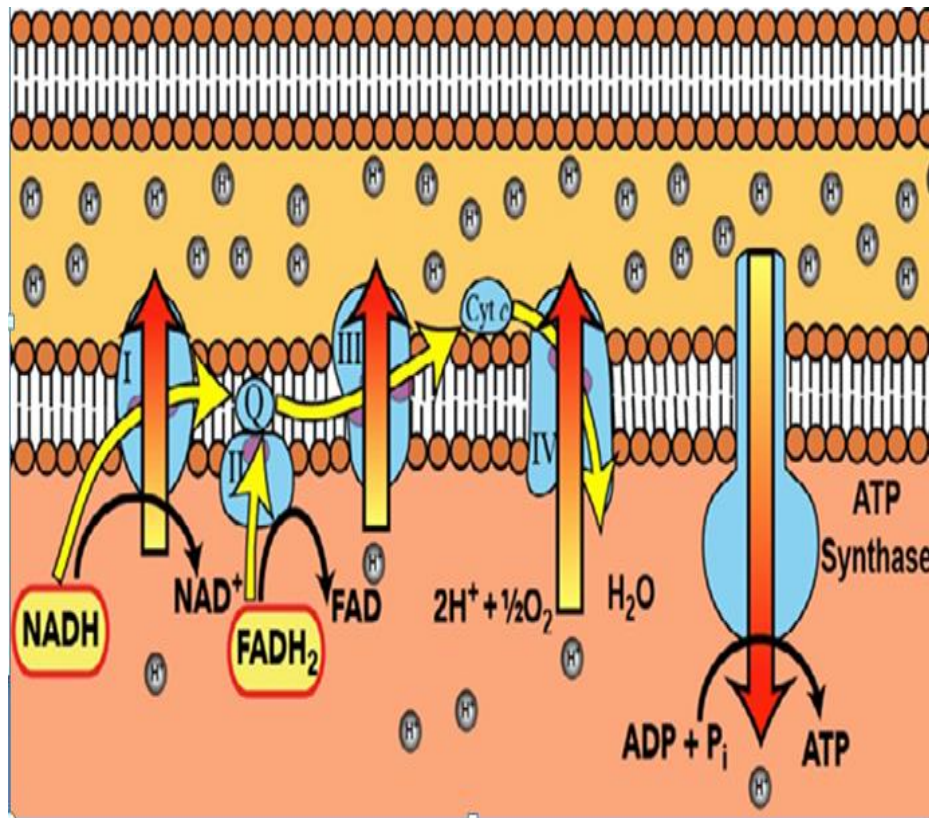
1. Ngoại sinh

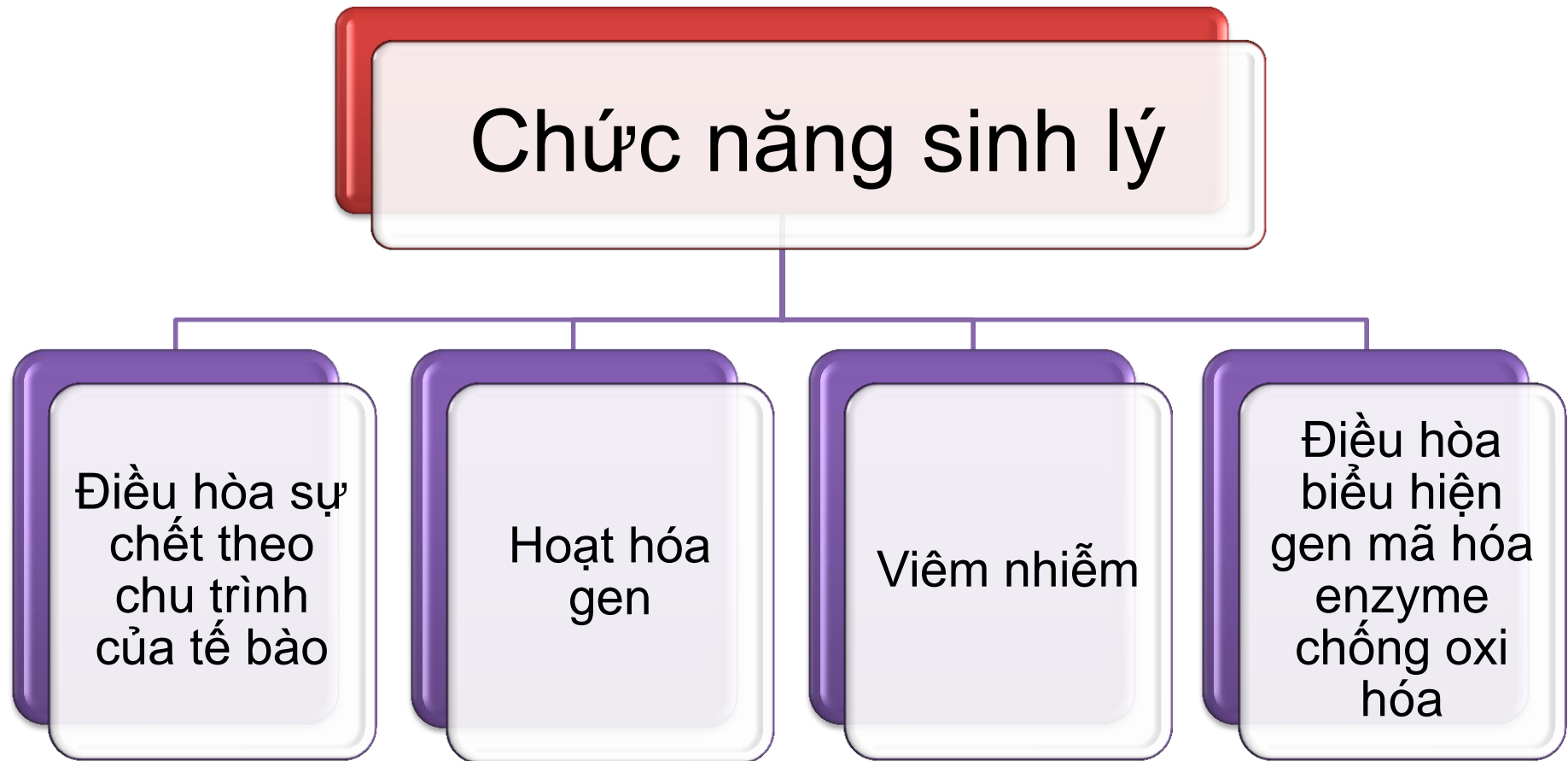
Nguồn gốc của gốc tự do

2. Nội sinh

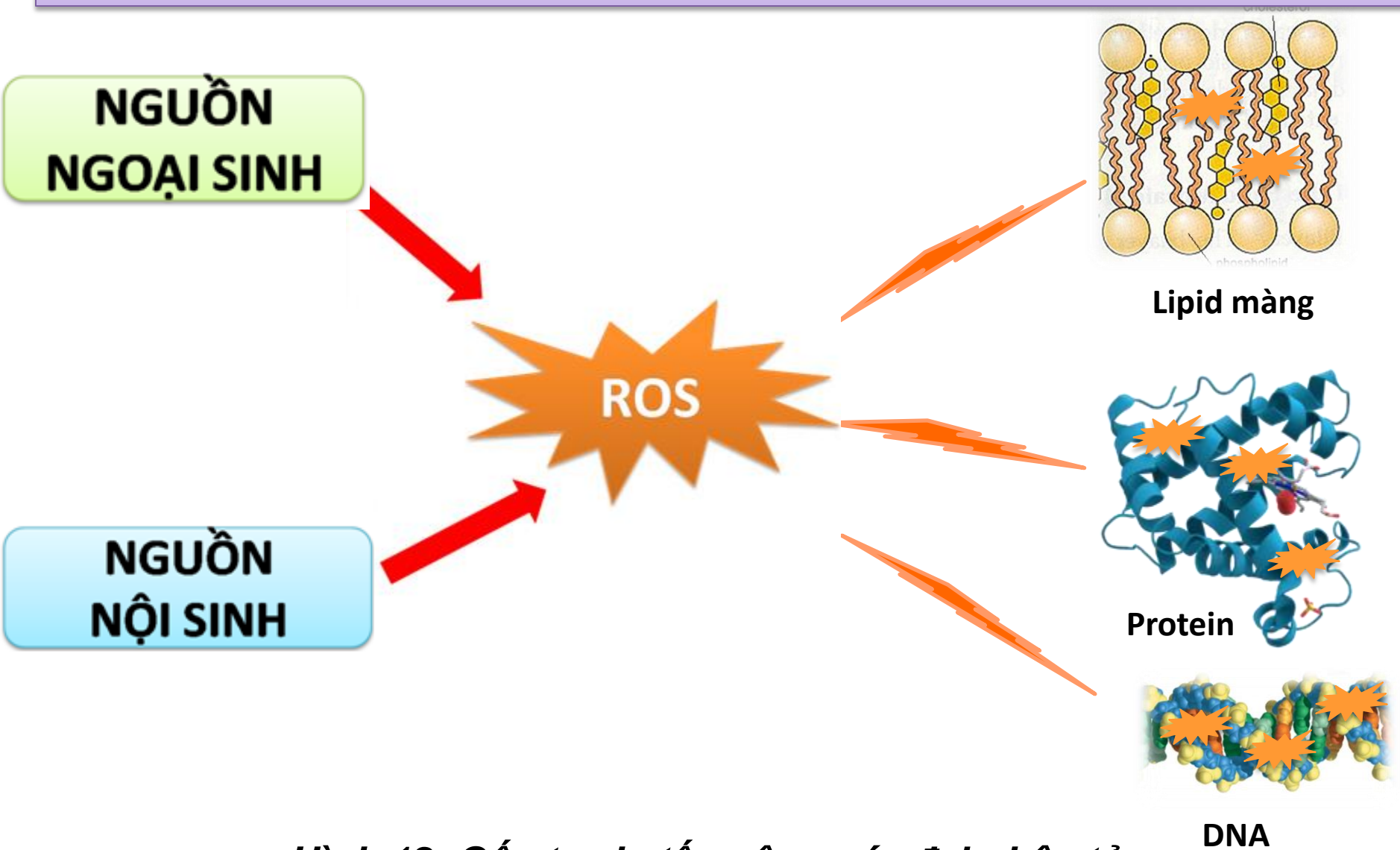

Hình 11: Chuỗi chuyển điện tử trong ti thể

Vai trò sinh lý của ROS trong tế bào

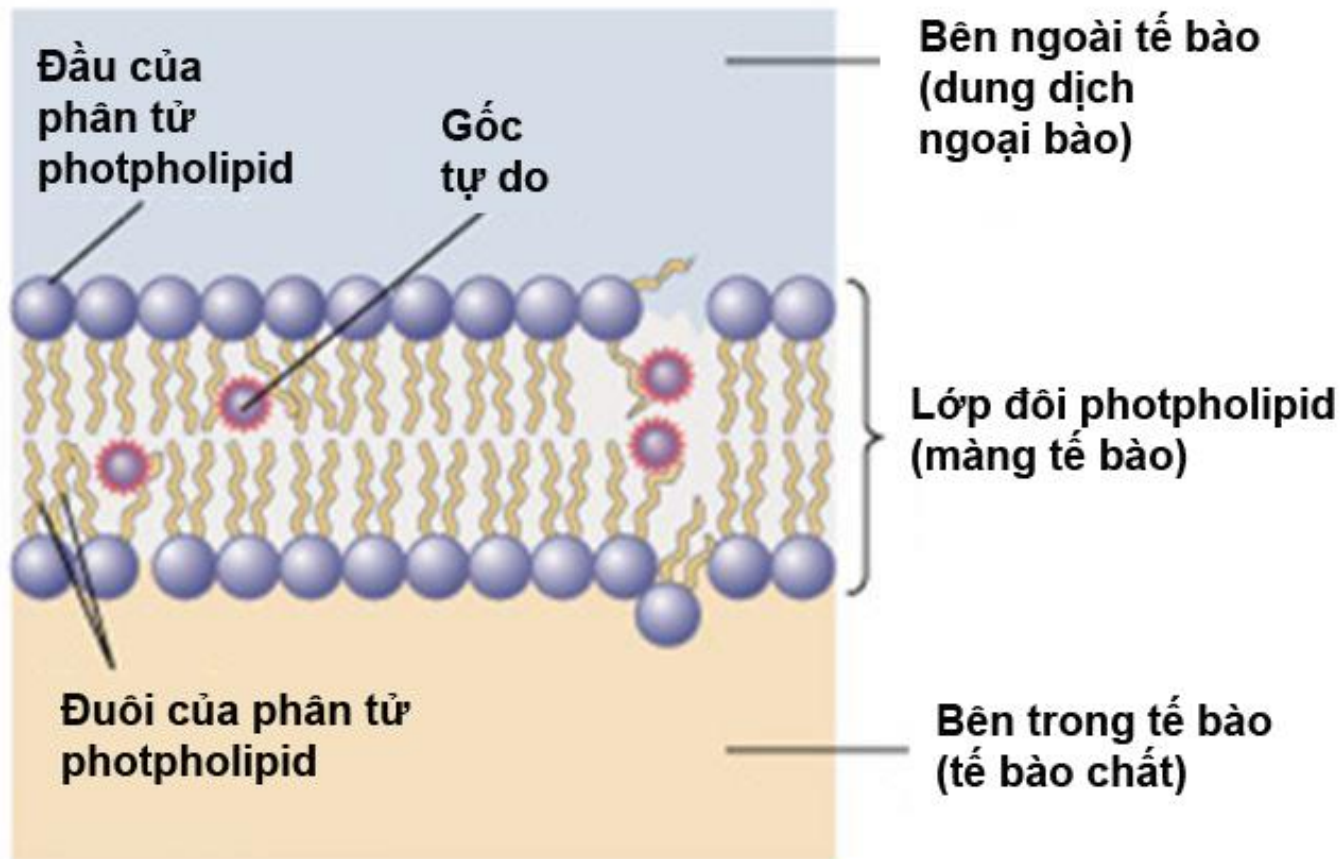
Tác hại của ROS trong tế bào

Hình 12: Gốc tự do tấn công các đại phân tử

Tác hại của ROS trong tế bào

- Oxi hóa lipid

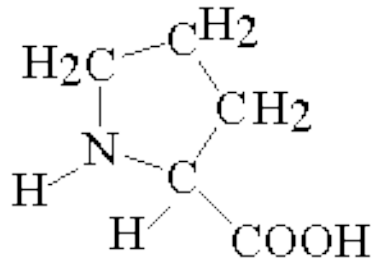

Hình 13: Màng phospholipid bị gốc tự do tấn công

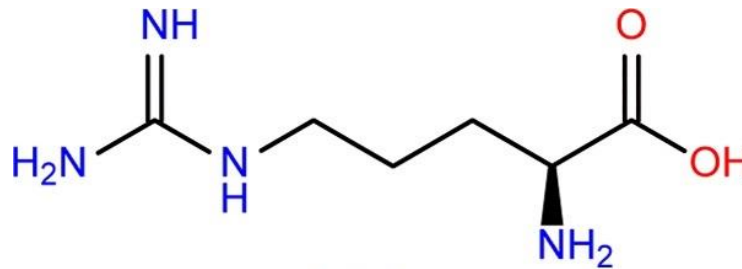

Tác hại của ROS trong tế bào

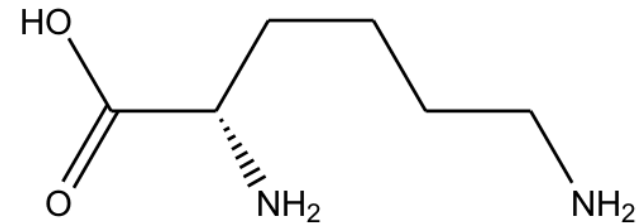
- Biến tính protein

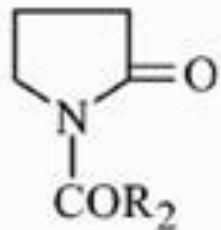
proline

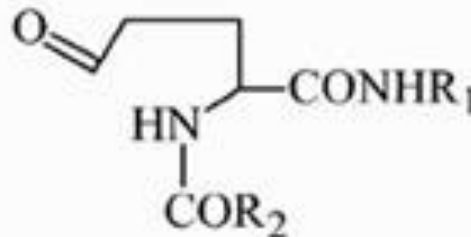
Arginine

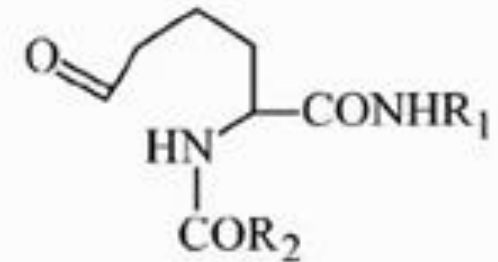
lysine

2-pyrrolidone

glutamic semialdehyde

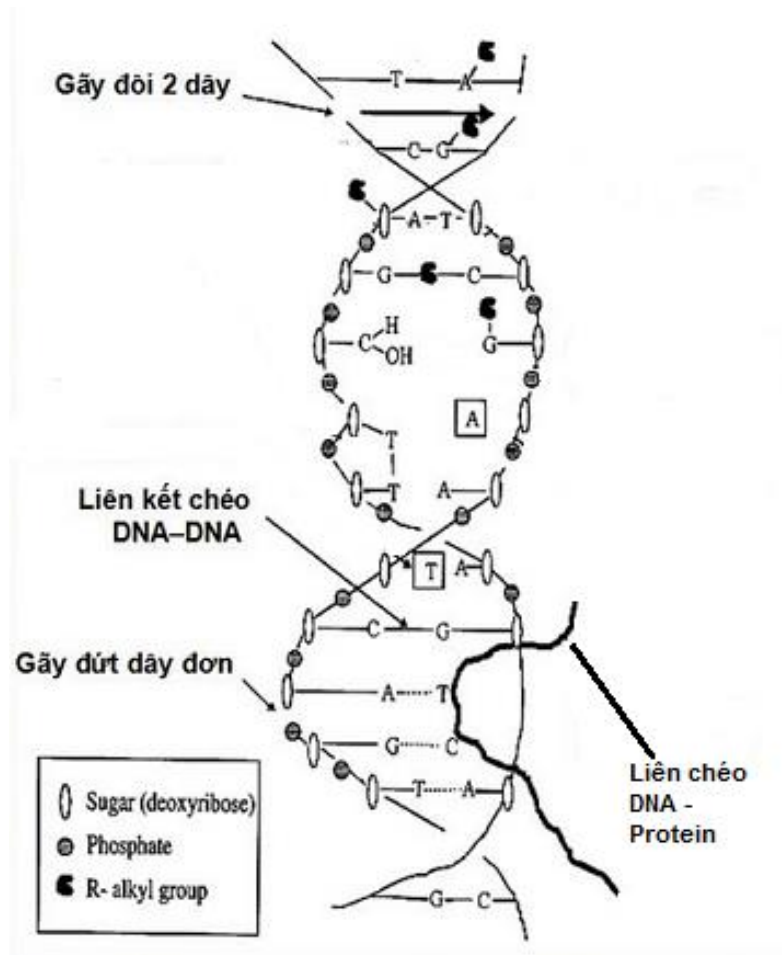

aminoadipic semialdehyde

Hình 14: Các axit amin bị oxi hóa bởi gốc tự do

Tác hại của ROS trong tế bào

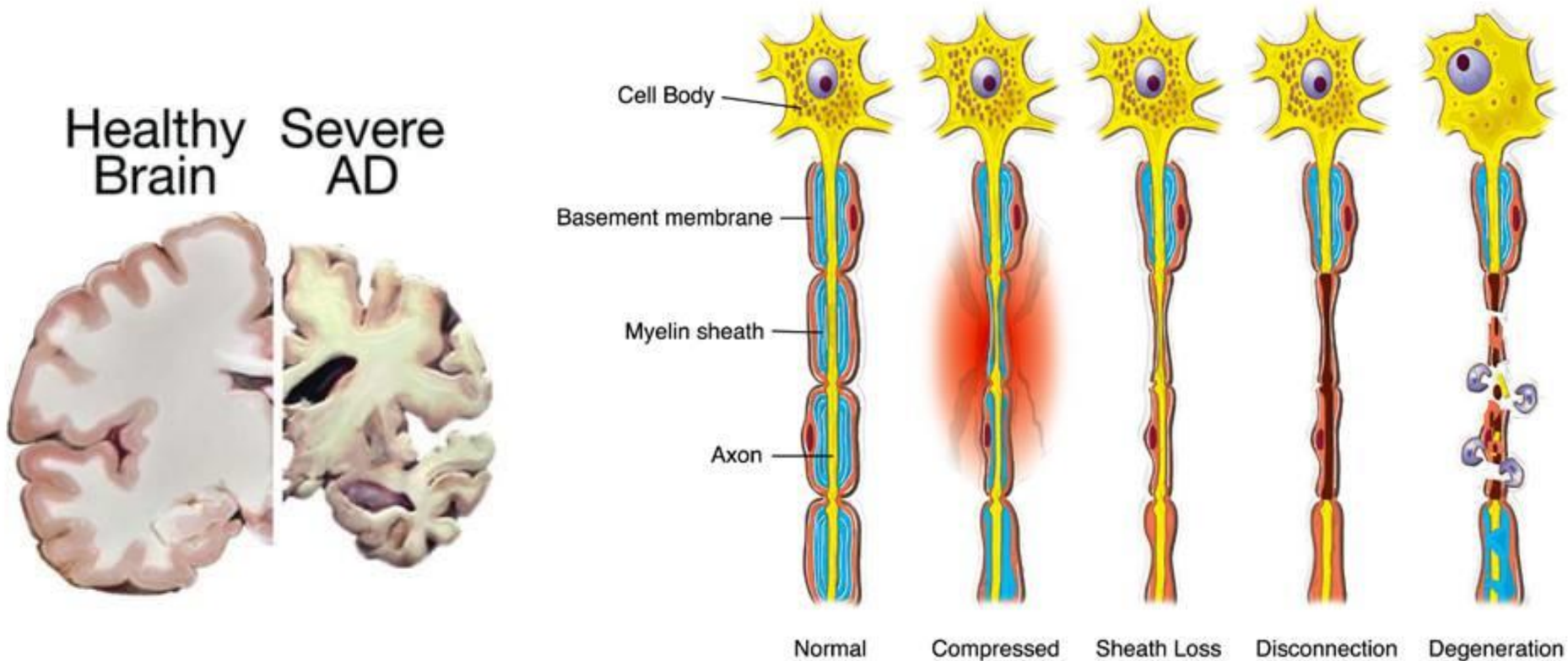
- Hư hại DNA

Hình 15: DNA bị tổn thương bởi gốc tự do

2. Ảnh hưởng của stress oxy hóa

- Alzheimer

Hình 17: Tế bào thần kinh và não bệnh nhân Alzheimer

2. Ảnh hưởng của stress oxi hóa

Ngoài ung thư, Alzheimer, xơ vữa động mạch, stress oxi hóa còn là tác nhân gây ra bệnh hoặc làm tiến triển của một số bệnh khác như lão hóa, sỏi mật, ...

III. CHẤT CHỐNG OXI HÓA (Antioxidant)

1. Chất chống oxy hóa của cơ thể

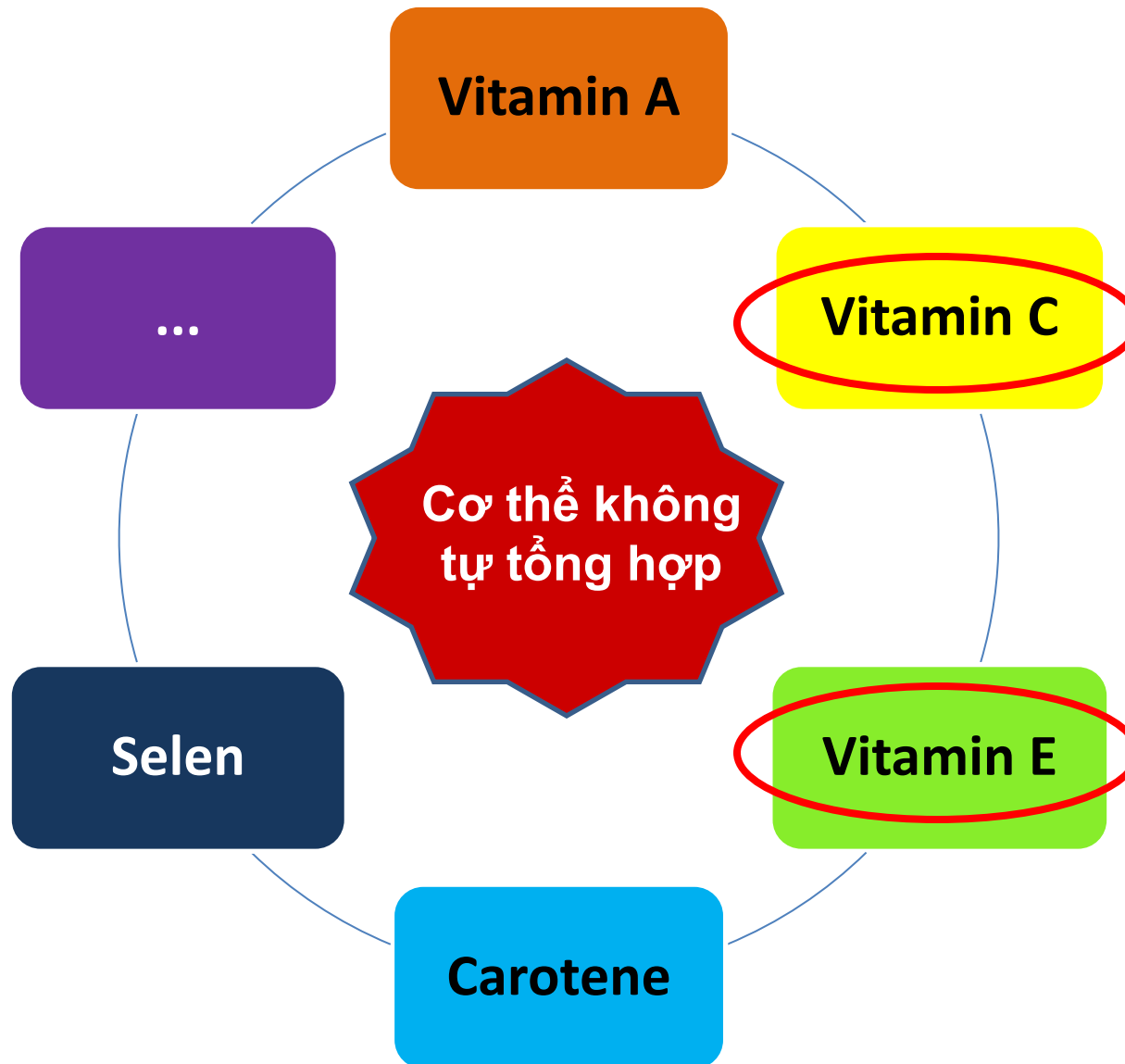
Protein

- Ferritine
- Transferrine
- Albumin
- ...

Enzyme

- Superoxide dismutase (SOD)
- Glutathione peroxidase (GPX)
- Catalase (CAT)
- ...

2. Chất chống oxy hóa bổ sung:

2. Chất chống oxy hóa bổ sung: Vitamin C

- Sỏi thận
- Buồn nôn
- Viêm dạ dày
- Tiêu chảy ...

**Quá
liều**

**Ascorbic
acid**

**Thiếu
hụt**

- Thiếu máu
do thiếu sắt
- Chảy máu
do thiếu
vitamin C
- Giảm sức
đề kháng

**Vitamin
C**

**Thực
phẩm chế
biến**

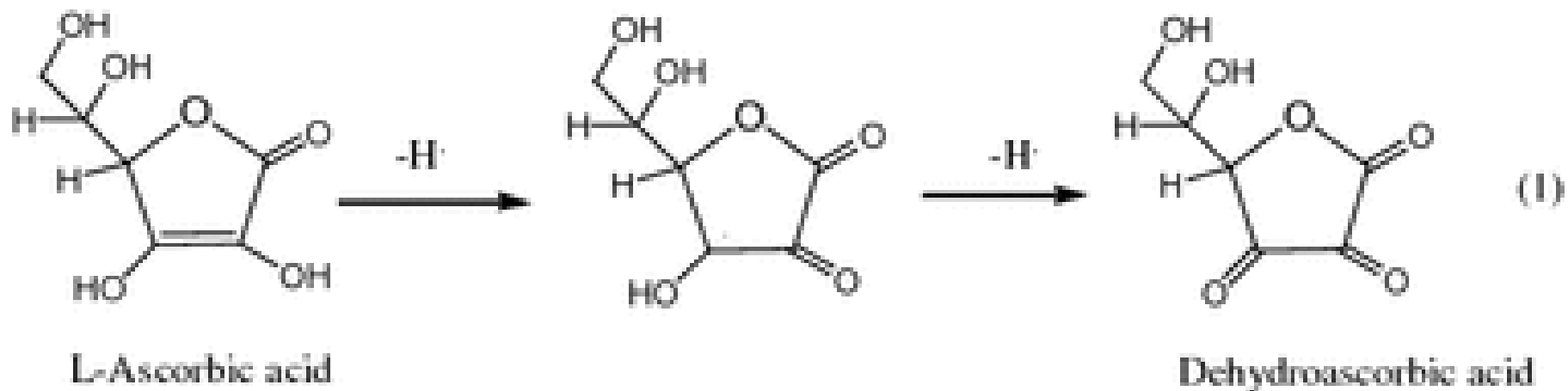

Viên sủi

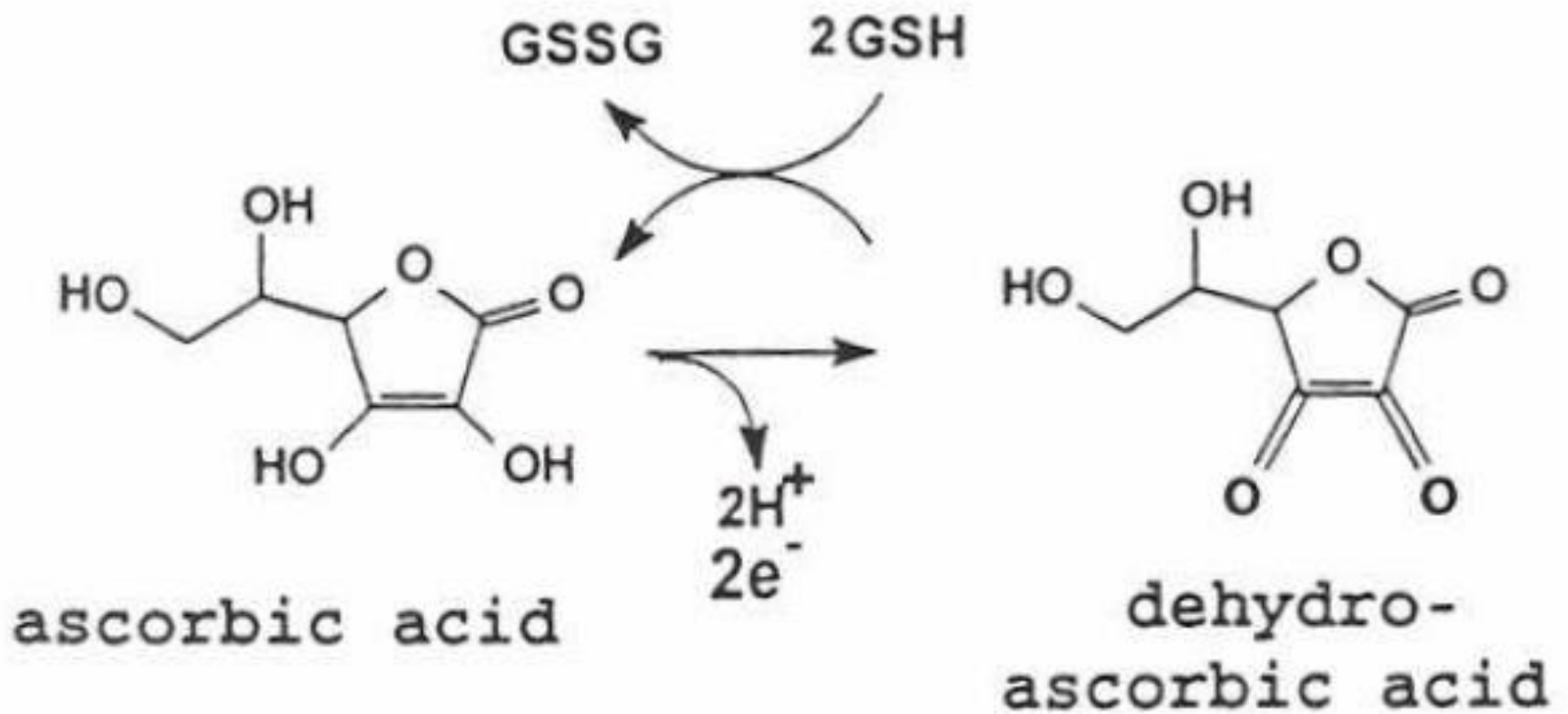

Trái cây tươi

2. Chất chống oxy hóa bổ sung: Vitamin C

Hình 18: Vitamin C

Hình 19: Khôi phục Vitamin C

2. Chất chống oxy hóa bổ sung: Vitamin E

- Mệt mỏi
- Rối loạn tiêu hóa
- Tiêu chảy
- Đau bụng
- ...

Quá liều

α –
tocopherol

Thiếu hụt

- Rối loạn thần kinh
- Giảm nhạy cảm về xúc giác
- Dễ tổn thương da, hồng cầu, tim, ...

Vitamin E

Viên nang dầu

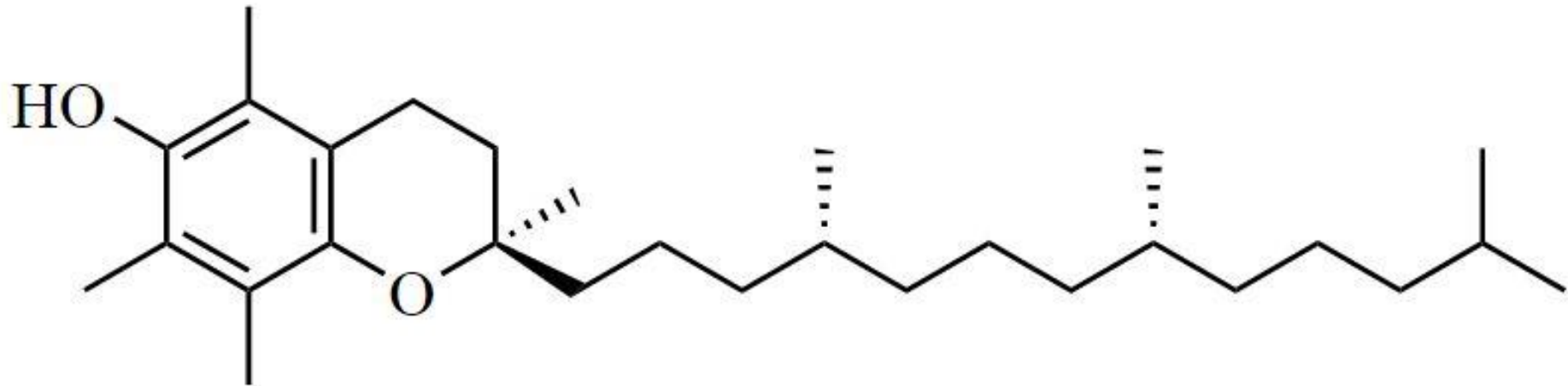

Hạnh nhân

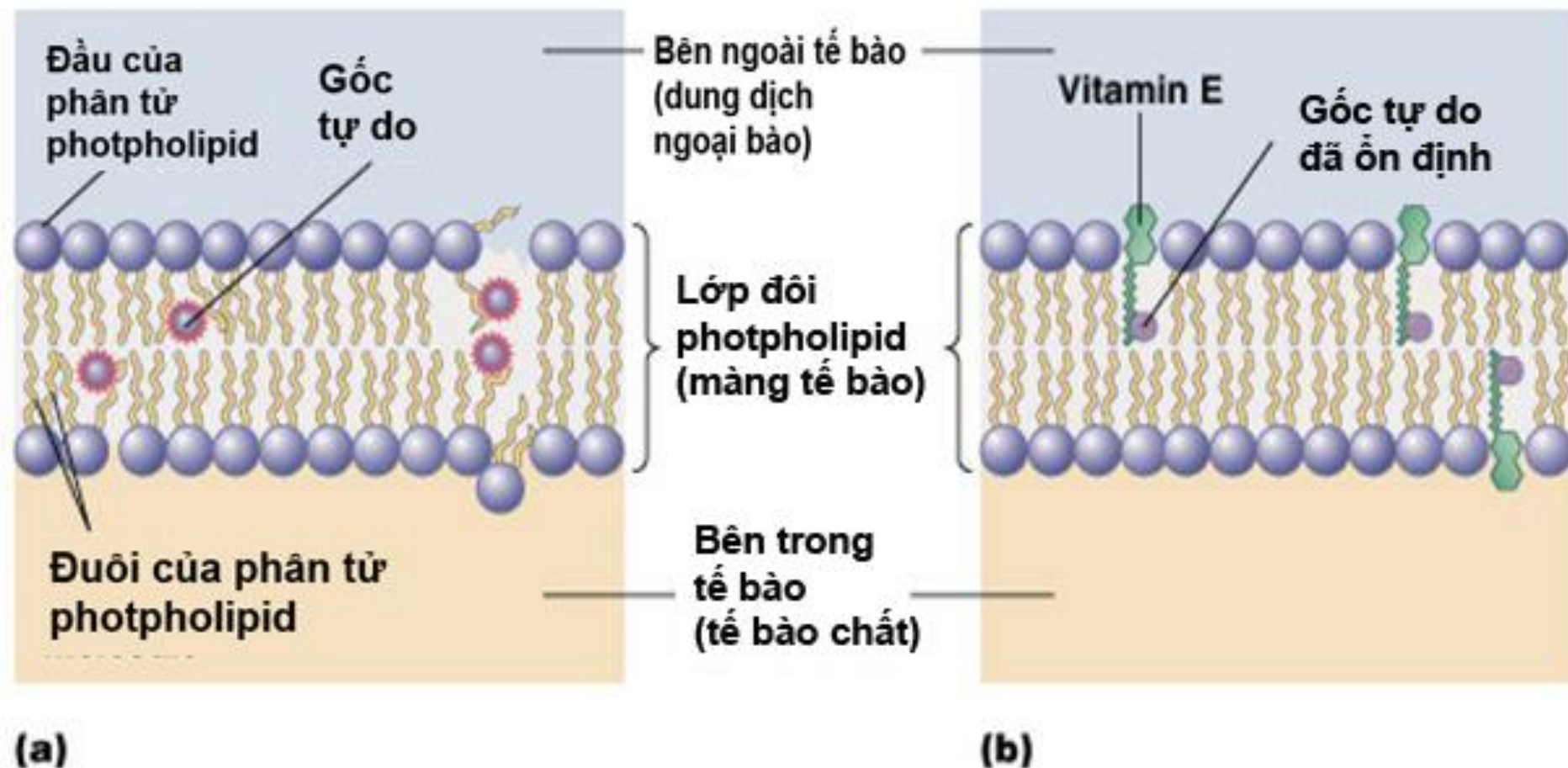
Dầu thực vật

2. Chất chống oxy hóa bổ sung: Vitamin E

Hình 20: α –tocopherol

2. Chất chống oxy hóa bổ sung: Vitamin E

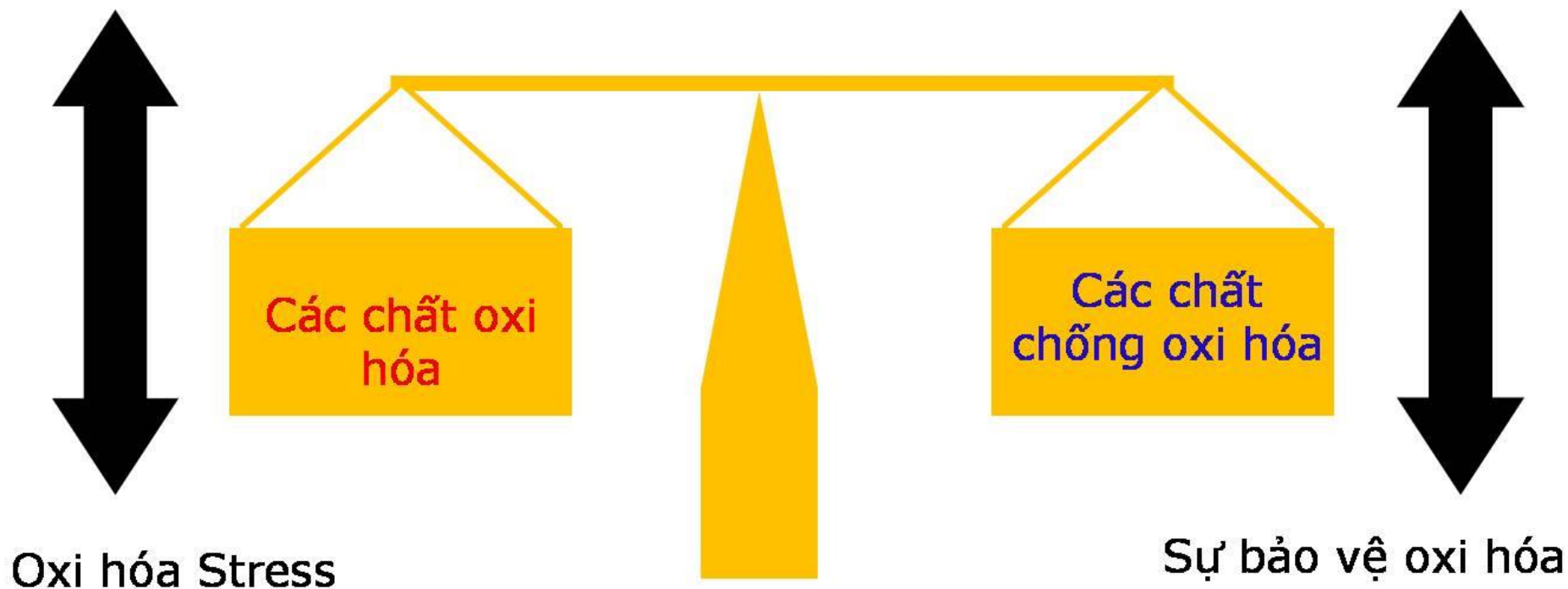
Hình 21: Vitamin E

IV. LỐI SỐNG (Lifestyle)

Sự bảo vệ oxi hóa

Oxi hóa Stress

Hình 22: Cân bằng giữa chất oxi hóa và chất chống oxi hóa

V. TỔNG KẾT

1. - **Stress oxy hóa:** gốc tự do > chất chống oxy hóa của cơ thể.
  - **Gốc tự do:** phân tử có một hoặc nhiều electron không bắt cặp.
  - **Ảnh hưởng:** trong tín hiệu ngoại bào hay gây hại đến các đại phân tử.
2. Stress oxy hóa gây nhiều bệnh như Alzheimer, Parkinson, lão hóa, ...
3. **Chất chống oxy hóa:** nội sinh hoặc có thể bổ sung từ bên ngoài: vitamin C, E, ...
4. Cần chế độ dinh dưỡng và thói quen để hạn chế stress oxy hóa.

VI. TÀI LIỆU THAM KHẢO CHÍNH

1. **Hacisevki, Asyun.** *An overview of ascorbic acid biochemistry.* 2009.
2. Stress oxi hóa và các chất chống oxi hóa tự nhiên. **Lại Thị Ngọc Hà, Vũ Thị Thu.** 5, s.l. : Tạp chí khoa học và phát triển, 2009, Vol. 7.
3. Oxygen-derived species: their relation to human disease and environmental stress. **Halliwell B, Cross CE.** s.l. : Environ Health Perspect. , 1994, Vols. 102:5–12.
4. Reactive oxygen species in living systems: source, biochemistry, and role in human disease. **B, Halliwell.** s.l. : Am J Med , 1991, Vol. 3C. 14S-22S.
5. Topical Review Mitochondrial formation of reactive oxygen species. **F.Turrens, Julio.** s.l. : Department of Biomedical Sciences, University of South Alabama, Mobile, AL 36688, USA, 2003.
6. **Neil A. Campbell, Jane B. Reece , Lisa A. Urry , Michael L. Cain , Steven A. Wasserman , Peter V. Minorsky , Robert B. Jackson.** Biology. s.l. : Pearson Benjamin Cummings; 8 edition, 2008.
7. How mitochondria produce reactive oxygen species. **Murphy, Michael P.** 1-13, s.l. : MRC Dunn Human Nutrition Unit, Hills Road, Cambridge CB2 0XY, U.K, 2009, Vol. 417.
8. Role of reactive oxygen species (ROS) in apoptosis induction. **H-U.Simon, A.Haj-Yehia và F.Levi-Schaffer.** 415-418, s.l. : Department of Pharmacology, University of Bern, Bern, Switzerland (H.-U. Simon);, 2000, Vol. 5.

CẢM ƠN

- Chi đoàn Cán bộ trẻ Khoa Sinh học -
Công nghệ sinh học
- Bộ môn Sinh hóa
- Ban quản lý cơ sở Linh Trung – Thủ Đức
- Thầy Trình Mai Duy Lưu – Bộ môn Sinh Hóa

NHỮNG NGƯỜI THỰC HIỆN

- Giáo viên hướng dẫn: thầy Trình Mai Duy Lưu
- bộ môn Sinh Hóa
- Ban chủ nhiệm CLB học thuật Khoa Sinh- CNSH
- Nhóm seminar:

Trần Huệ Trúc Bình
Lê Thị Như Ý
Huỳnh Thị Ngọc Mai
Nguyễn Phương Nam

Nguyễn Vũ Huy
Nguyễn Thị Nguyệt Minh
Nguyễn Huỳnh Kim Tú

**CẢM ƠN QUÝ THẦY CÔ
VÀ CÁC BẠN
ĐÃ CHÚ Ý LẮNG NGHE**